

Yttrande över delbetänkandet Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk (SOU 2024:91), LI2024/02430

Svenska kyrkan förvaltar mer än 460 000 hektar skog i hela landet genom de så kallade prästlönetillgångarna.

Svenska kyrkans skogsförvaltning ska vara etiskt försvarbar och i linje med kyrkans grundläggande värderingar. Förutom ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter på hållbarhet har därmed även andliga och existentiella värden beaktats i yttrandet.

I Svenska kyrkans färdplan för klimatet finns mål som kopplar till såväl skogarnas och skogsbrukets klimatnytta som till att utveckla skogarnas biologiska mångfald, upprätta sociala och kulturella värden samt att säkerställa klimatanpassade skogsekosystemens.

Svenska kyrkan arbetar med en handlingsplan med åtaganden i en försoningsprocess med det samiska folket för sitt agerande och koloniala arv gentemot det samiska folket. I handlingsplanen finns insatser som rör Svenska kyrkans markförvaltning och skogsbruk.

Svenska kyrkans synpunkter

Svenska kyrkan delar utredarens utgångspunkter att markägare som inte får bruka sin skog ska få ersättning, att det ska vara tydligt för markägare vad som gäller inför en skogsåtgärd och inte minst att markägare ska vilja investera i såväl skogsproduktion som naturvärden. Svenska kyrkan välkomnar att det remitterade delbetänkandet innehåller flera förslag som verkar i denna riktning. Svenska kyrkan ser emellertid utmaningar i något av förslagen när det gäller möjligheten att visa att man följer EU-lagstiftning om skydd av arter och livsmiljöer.

Svenska kyrkan vill särskilt föra fram:

- Svenska kyrkan välkomnar den föreslagna förändringen gällande ”ny syn på ädellövskog” som förutom ökad flexibilitet för skogsägaren bör innebära att arealen ädellövskog ökar. Ökade arealer ädellövskog bör kunna gynna såväl miljö som produktion och klimatanpassning.

- Svenska kyrkan anser att det är angeläget att ett och samma agerande av en myndighet – vad som i praktiken utgör ett sammanhållet beslut – inte bör kunna överklagas till två olika domstolar. Därför välkomnas förslaget att beslut enligt skogsvårdslagen (1079:429) ska överklagas till mark- och miljödomstol.
- Svenska kyrkan kan välkomna att Skogsstyrelsen ska vara part i mark- och miljödomstolen även när ideella miljöorganisationers överklagar med tanke på att det ökar möjligheten att frågorna blir mer allsidigt och sakkunnigt belysta. Den svenska skogsmodellen med frihet under ansvar innebär också att skogsbruket har behov av att tillsynsmyndigheten Skogsstyrelsen kontinuerligt involveras i ärenden som rör skogsbruksåtgärder.
- Svenska kyrkan bedömer att förslaget att ta bort kopplingen mellan underrättelse för avverkning enligt 14 § skogsvårdslagen (1979:429) (avverkningsanmälan) och anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken kan öka tydligheten. Svenska kyrkan vill dock understryka att en sådan förändring måste kombineras med tydliga föreskrifter för i vilka situationer en anmälan för samråd krävs, inklusive en uttömmande lista av förutsättningar som avgör när skogsbruksåtgärder kräver samråd. Samtidigt saknar Svenska kyrkan ett resonemang i utredningen om hur Sverige ska kunna visa efterlevnad av EU-lagstiftning om skydd av arter och livsmiljöer om kopplingen mellan miljöbalken och skogsvårdslagen tas bort.
- Svenska kyrkan vill understryka att förslaget att tiden mellan en underrättelse om skogsbruksåtgärd kommit in till Skogsstyrelsen och tidpunkten då åtgärden får påbörjas kortas från sex veckor till tio dagar inte får innebära ökad risk för att höga naturvärden avverkas. Svenska kyrkan bedömer att det kommer att vara utmanande och är därför tveksamma till förslaget att korta perioden till tio dagar.

Uppsala 29 april 2025

På kyrkostyrelsens vägnar

Martin Modéus
Ärkebiskop, ordförande

Gustaf af Ugglas
Avdelningschef